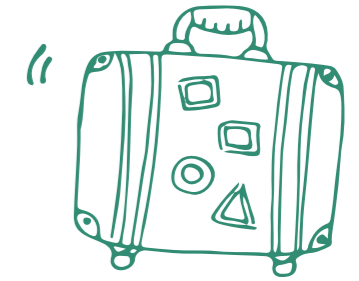

7+

ONTDEKKINGSTOCHT DOOR DE TENTOONSTELLING

DUITSE EXPRESSIONISTEN

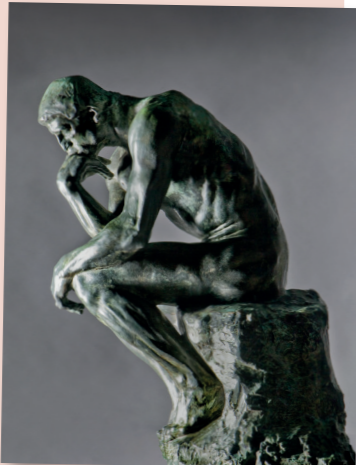

ZAAL 1 WIE DENK JE?

Hoe zie je eruit als je denkt? De kunstenaar Wilhelm Lehmbruck maakte een beeld van zichzelf (dat noem je ook wel een zelfportret) en noemde het 'kop van een denker'.

Zoek het beeld en bekijk het. Hebben jullie de andere Denker gezien? Dit beeld van de beroemde Franse kunstenaar Auguste Rodin vind je boven de ingang van de oude villa. Hier zie je het op een plaatje.

Welk beeld vind jij het meest een denker? Waarom vind je dat?

Welke Denker lijkt het meest op een echt mens?

- De Denker van Auguste Rodin
- De kop van een denker van Wilhelm Lehmbruck

Auguste Rodin, *De Denker*, ca. 1881-1882, Singer Laren

KLEURIGE BOER

Met kleur kan je goed gevoelens laten zien. Zo doen de schilders dat dus. Bekijk het schilderij van deze boer.

Welke kleuren zie je en wat valt je op?

Wilhelm Morgner, *Soester boer*, 1912, Museum Ostwall Dortmund

Weetje
De expressionistische (een mond vol) kunstenaars willen het anders doen. Zij vinden het juist belangrijk om nieuw werk te maken en niet te doen wat iedereen al doet.

WIE BEN IK?

Tijd voor een spelletje dat je met z'n tweeën doet (met meer kan ook). Loop rond en doe om de beurt iets of iemand van een kunstwerk na. Je mag de hele zaal door (of als jullie willen, het hele museum). Misschien ben jij wel een meestertalent in het nadoen of raden van de schilderijen.

Ruim 100 jaar geleden wil een groep Duitse kunstenaars iets nieuws. Dat wat ze schilderen hoeft van hen niet echt te lijken. Dan kan je er net zo goed een van foto maken. Nee, met hun kunst willen ze vooral hun gevoel uiten. Hoe ze dat doen? Dat ga je in deze tentoonstelling zien en ontdekken.

BETERSCHAP IN DE BERGEN

Van de Duitse expressionisten is Ernst Ludwig Kirchner misschien wel de beroemdste. In 1917 verhuist hij van Duitsland naar Zwitserland. Niet alleen gaat hij in een ander land wonen, ook verhuist hij van de stad naar een rustig dorp in de bergen. Hij komt naar Zwitserland om beter te worden. Kirchner is ziek, leeft ongezond en is ook bang geworden door de Eerste Wereldoorlog. In de bergen knapt hij iets op en begint hij zelfs weer te schilderen.

Ernst Ludwig Kirchner *Stafelalp bij maneschijn*, 1919 Museum Ostwall

Zoek het schilderij *De Stafelalp bij maneschijn*. Bekijk het geelgroene licht van de maan, de roze sneeuw en de zwarte berghutten. **Wat vind jij: kan je aan dit schilderij zien hoe Kirchner zich gevoeld moet hebben, daar in de bergen? Hoe zie je dat?**

SINGER LAREN

museum | theater | beeldentuin | eten & drinken | bijeenkomsten

ZAAL 2

SNEEUW

Er is in deze zaal nog een schilderij met sneeuw te zien. Zoek naar dit kunstwerk. Welke sneeuw vind jij het best gelukt? Vind je vader/moeder/opa/oma/vriend of klasgenoot dat ook?

De mooiste sneeuw is te zien op het schilderij:

- Stafelalp van Kirchner
- Smeltende sneeuw van Pechstein

NET EVEN ANDERS

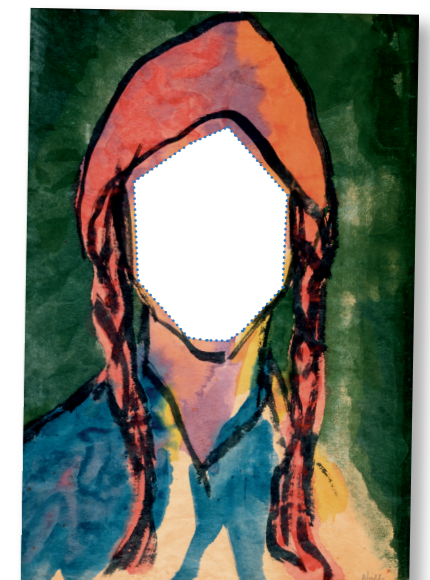
Er is zoveel te zien en te ontdekken op de kunstwerken. Kan jij goed zoeken? **Kijk dan of je deze drie dingen kunt vinden. Kleur het vierkantje, wanneer je ze gevonden hebt.**

- Blauwe wegen
- Een danseres
- Bont gekleurde (blauw, rood, groen, geel) gezichten

OEPS!

Er is iets misgegaan. Het gezicht van het meisje is verdwenen. Zoek het schilderij, bekijk het goed en teken het gezicht terug. Laat jij haar stiekem lachen?

Emil Nolde, *Meisjeskop*, ongedateerd, Museum Ostwall

Draai dit blad om voor meer vragen en loop door naar zaal 3.

ZAAL 3

Franz Marc, *Fabeldier (detail)*, 1912, Museum Ostwall

FABELDIER

Zoek het kunstwerk dat bij dit plaatje hoort. Je ziet hier een fabeldier. Een fabeldier bestaat niet in het echt, maar wel in sprookjes, verhalen en films. Denk maar aan eenhoorn, draak of weerwolf. Op welk dier vind jij dit beest lijken?

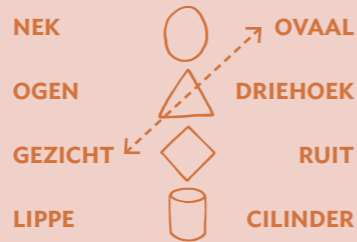
Teken hieronder je eigen fabeldier. Misschien heeft het wel de snorharen van een kat, de poten van een olifant en de staart van een ezel. Fantaseer er op los, alles is goed!

VORMEN

De schilder Alexej von Jawlensky is geboren in Rusland. Hij gaat naar Duitsland en ontmoet daar nieuwe vrienden die ook kunstenaar zijn. In de schilderijen van Jawlensky kan je goed vormen herkennen. Zoek het schilderij dat bij deze ogen hoort en bekijk het. Welke vormen herken je waar. Trek een pijl tussen de vorm en het lichaamsdeel.

We helpen je alvast op weg, maar kan jij de andere vormen ontdekken?

Alexej von Jawlensky, *Kop van een jongeman*, genaamd Heracles (detail), 1912

ZAAL 5

August Macke, *Landschap aan het Tegernmeer met lezende man en hond*, 1910, Museum Ostwall

JOUW VERHAAL

Bij kunstwerken horen verhalen, maar nog leuker: je kunt er ook je eigen verhaal bij bedenken. Dat ga jij nu doen! Bekijk het schilderij *Landschap aan het Tegernmeer* van de kunstenaar August Macke. Wat gebeurt hier? Bedenk een leuke grap of mooi verhaal en vul het denken tekstwolkje.

BLAUWE OLIFANT

August Macke is dol op dieren. Zoek maar eens het kunstwerk waar je deze blauwe olifant op ziet. Er zijn hier nog veel meer dieren te zien.

Welke herken jij? Schrijf ze op.

Hoe zie je dat het een dierentuin is?

Wat is onjuist? Op dit schilderij ...

- hebben de vrouwen en meisjes een gezicht, de mannen hebben geen gezicht gekregen.
- kun je ook vormen (driehoeken, rechthoeken en ovals) herkennen.
- dragen de mannen allemaal verschillende pakken en hoeden.

ZAAL 6

VERDRIETIG

De kunstenaars in deze tentoonstelling hebben geen makkelijk leven. Ze leven in een tijd van oorlog en hun moderne kunstwerken worden zelfs verboden. Het is niet meer veilig in Duitsland en ze moeten vluchten. Ook hun kunstwerken moeten worden verstoppt, anders worden ze kapotgemaakt.

Bekijk het beeld *Het afscheid* van de kunstenaar Henri Laurens. Wat zie jij in dit beeld?

Omschrijf het hieronder of vertel aan elkaar wat jullie zien.

Kunst doet iets met je. Je kunt er bijvoorbeeld vrolijk of verdrietig van worden, het kan je nieuwsgierig maken maar ook kan het je verbazen, laten schrikken of aan het denken zetten.

Welk gevoel krijg je bij het kijken naar dit beeld?

DE TUIN IN

Je bent bij het einde gekomen van deze speurtocht. Maar er is nog veel meer te zien! In de tuinzalen zie je vanaf eind mei schilderijen met bloemen en ook kun je de beeldentuin bezoeken. We geven je daarom een tekenvel mee met daarop een vaas. Vul deze lege vaas en teken er bloemen in. Je kunt ze natekenen van de schilderijen, of van de bloeiende bloemen in de tuin. Je mag ze natuurlijk ook zelf bedenken. Leef je uit en veel plezier! Zien je we nog eens terug?

Samenstelling: educatie Singer Laren, ontwerp: Rooswerk

Singer Laren wordt mede gesteund door

SINGER LAREN

museum | theater | beeldentuin | eten & drinken | bijeenkomsten